

Koliniita ali leta labuina

Paulo ana lelelele

Walo bagubagunana

Paulo ana takikili yaiyonana koina imiyamiya Epeso koina kabu Kolinita ali leta bagubagunana ilele, kaiwena polowe yo esaesae tupwana iyaele ekalesiya kalona mena. Bwagana letane ilele, na iyamo esaesae iyaelemo ilaulau kolili. Koinaele kana koleya besiele Paulo iya ilau kolili sauga kubwakubwana koina kabu ipileyoi Epeso. Laune bwaine koina Paulo mekanakavao Kolinita siemunamundai-yagili yo lotonan naenaena imiyamiya luwaluwalili mena (2:1 yo 13:2). Ipileyoi Epeso koina kabu Kolinita ali leta yaboyoi ilele yo walo kaikaiweli tupwaliyao iwalowegili kolili yo iwalo-yasanapuli. Leta labuinane nige kolila, na walonomo Paulo iba 2 Kolinita 2:3-4, 9 yo 7:8-12 koina yo letane iyawasa Taito iya nimana mena.

Epeso ilogabaen ilau Masidoniya polovinsi, bwaine koina kabu Paulo Taito ilobai iya ipileyoimako Kolinita koina (2:12-13 yo 7:5-6). Kabu Taito Paulo ana wasa iwlolena yakato tomeliwo Kolinita koina sibaibaiwa siyaliyaya Paulo kaiwena, na iyamo tomeliwo Kolinita tupwaliyao siyaelemo kamwasa naenaena sipaipaisowai. Tabu toyakayakatai tupwaliyao siyawatagiliko Kolinita yo siyaele Paulo ana paisowa sikawakawa-naenae-yani yo sisinasinali yo siba Paulo iya nige apositolo besi, na yakato apositolo yawasosi ele siya. Mwa Paulo leta bwaite ilele iwlolena Taito ilokalai nimana mena yo Kolinita tomeliwo iwolegili.

Letane bwaite kalona mena Paulo ibomayoi mumugana yo ana paisowa iedeededeyan (2:12–6:13), besiele ana mulolo yo ana yaliyaya Kolinita kolili kaiwena iwalo-masalan. Na toyakayakatai tupwaliyaone ali walo sinasinali kaiwena kainali iyamaisali (Peina 10-12). Yo Paulo iwalo iya kani ilalauyoi Kolinita na igitaili, na iyamo Paulo nuwanuwana esaesaene bwaine tomeliwo siyadudulai-bagunayan kabu muli mena kani ilau kolili. (12:20-21, 13:1-3) Tabu besiele ikawanoi kolili mulolo yabo sikitububu nonowai tomeliwo siya simiya-polowe Yudiya polovinsi koina kali mulolo (Peina 8 yo 9).

1 ¹Yau Paulo, Yaubada ana nuwatu mena yaemala Yeisu Keliso ana tosagenawasa (apositolo). Yau yo kalakava Timoti, leta bwaite kalele yo kayawasayawa komiu Yaubada ana tomeliwo Kolinita koina mekamikavao Yaubada ana tomoyao meuloili Akaya polovinsi koina. ²Kakawanoit Yaubada Tamala yo ala Guyau Yeisu Keliso ali katekamkamna yo ali nuwa-daumwali katemu siloya-kalapowonli.

Paulo ana kawatoki Yaubada koina ana sanguina kaiwena

³Yaubada tawaloseyan iya ala Guyau Yeisu Keliso tamana, yo iya kala Tokatekamkamna yo iya kala Tokabiyakaiwe sauga meuloina. ⁴Iya tosaguimai yo tokabi-yakaiwemai saugana tem polowe kalobaili, kabo sowsowamai sagune Yaubada iyeyeyamane kolimai koina analiyao siya me ali nuwa-polowe kasagUILI na kakabiyakaiweli. ⁵Bwagana kamkamna lalakisosina kalobai besiele Keliso ilobai, na iyamo kabiyakaiwe lalakina kalobai iya koina. ⁶Tem kai kakamkamna, bwaimwa sanguimiu yo leboimiu kaiweli. Tem Yaubada ikabiyakaiwemai, bwaimwa kami kabiyakaiwe kaiwena na mesabana wakalakisiye kamkamnaone kolili. Na kamkamnaone komiu kwalobalobaili kai besiele kalobaili. ⁷Kakatai kamkamnane kai kalobalobai komiu tabe iyaele kwalobalobai yo tabe ama kabiyakaiwene kalobalobai Yaubada koina komiu tabe besiele iyaele kwalobalobai. Kabo iya kaiwena mwa ama nuwatu ikaiwe yakato ami kalakisiye koina kani lebo kwalobai.

⁸Kamakavao yo dumayao, nuwanuwamai ami wasa kaeliwa saugana kamiyamiya Eisiya dedeina mena, kamkamna lalakili kalobaili na nige sowsowamai kakaiwe-gabaegili, ama nuwatu kaigedamo kani kaboita. ⁹Walo yawasosi, sauganane koina boita kana polowe kalotonan katemai mena. Na bwaite lotonanne iyawatagili kolimai na mesabana tabu kabomayoi kamemeli-yagimai, na Yaubadamo kameliyan iya sowsowanana toboita ikeleyatololi. ¹⁰Kaba silaene tauna kona kalobai sowsowanana koina kaboita na iyamo nigele, ileboimai kaba silaene koina. Na kaba silaene manimai mena silalaoma kani kalobaili na iyamo Yaubada kani ileboimai. Kabo iya koina ama meli kapei sauga meuloina kani iya ileboleboimai. ¹¹Na komiu sowsowanana tabe ami kawanoi mena kwanuwatuimai sagu kaiwena, kabo tomo sibaibaiwa ali kawanoi kaiwemai maisana Yaubada ikatekamkamna-yagimai. Kabo kani meuloili sikawatoki Yaubada koina ana katekamkamna-yagimai kaiwena.

¹²Ama kaba gagasa bwaite besiele. Katemai kalo yawasosina mena kakatai mumugamai sinamwanamwasosi tomo kolili yo tabe kolimiu. Yaubada manna mena me ama yakasisi kawalo yawasosi kolimiu. Nige kanunuwatu-lau yanuwa yaulina kana sonoga koina, na iyamo ama kaiwe ilaomaya Yaubada ana katekamkamna koina. ¹³Tawae letane

koina kwayasili na kwalobai bwaimwa iyaele nuwatunane. Nige yaboyoi nuwatu wadawadamna o didididiuna letane kalona mena.¹⁴ Yo yakatai bwaite saugane koina nige wakakatai namwanamwaimai, na sauga ilalaoma koina kani kabo wakatai namwanamwaimai yakato kai ami kaba gagasa, besiele tem Guyau Yeisu ana pileyoima koina kai tabe ama kaba gagasa komiu.¹⁵⁻¹⁶ Tauna kona yagu nuwatu kwayaliyaya lalakina kaiwegu mwa bwaite kaiwena yagu nuwatu yakato yalaowa kolimiu kabo muli mena yalau Masidoniya polovinsi. Yo yakato tem saugana yavivilama Masidoniya koina kani yalauyoowi kolimiu, yo koina melabui kabiyakaiwe kwalobai. Yo tabe yanuwatui yakato komiu kwasaguiyau na yalau Yudiya polovinsi. Na iyamo nige yalalaowa besiele yagu walowa tauna kona, na yadudulaimo yalau Masidoniya yo yau elemo naga bwaite koina.¹⁷ Na gubesi ami nuwatu? Kwabatoko tauna kona yawawalone yakato yamwamwakota-yagimi? Kwabatoko yaedeedede bwagabwaga yakato yagu nuwatu isageno wenoweno besiele yanuwa yaulina tomonliyao ali nuwatu? Kaiwena siya mumugali bwaite besiele. Nuwapatali mena sitalam mwakomwakota siba, “O besiele, o besiele”, na luwali mena sikote imiyamiya siba, “Besi, besi.” Na yau nige mumugagu besiele bwaite.

¹⁸ Kabo nuwanuwagu wakatai Yaubada iya towalo yawasosi, yo kai tabe besiele kawalo yawasosi kolimiu. Nige yakato nuwa pwatamai mena kawaloba “O besiele”, na luwamai mena kawaloba “Nigele.”¹⁹ Kaiwena Yaubada Natuna Yeisu Keliso iya towalo-yawasosi, nige nuwa-labulabui koina imiyamiya. Iya kaiwena mwa Sailasa yo Timoti mekaukavao kaguguyeyan kolimiu. Kabo sowasowana ama walo bwaite kwameliyan.²⁰ Bwagana Yaubada waloyameli sibaibaiwa iwalowegili, na iyamo Keliso ana yawatagili koina meuloili siyamala “O besiele”. Koinaele Yaubada tawaloseyan kaiwena Yeisu Keliso esana mena tawaloba “O besiele”.²¹ Yo Yaubada iya komiu yo kai ikabiyakaiwela na tatolo kaiwe Keliso koina. Kita igitesipwaila,²² yo ana kilakilala ipei kolila yo bwaimwa kilakilalane iwalo-masalagila kita ana to moyao, yo Yaluyaluwa Tabuna iyeyamako kolila imiyamiya katela mena. Yo Yaluyaluwa Tabuna ana kaiwe talotonanako mwa koinaele takatai namwanamwai meuloinane Yaubada iwaloyameline kaiwela bwaliga kani takalai.

²³ Tauna kona nige yalalaowa Kolinita kolimiu kaiwena nige nuwanuwagu yalaowa na yayokoiyagimiyo kami polowe yapei. Yaubada manna mena yawalo yawasosi kolimiu.²⁴ Nige yakato katonatonan kaloina-yagimi na tawae kwameliyan, kaiwena kakataiyako ami meli koina kватоло kaiweko. Na katonatonan ami yaliyayane kaiwena kasaguimiu na komiu yo kai tapaisowa toyawa.

2 ¹Tauna kona nige yalalaowa kolimiu kaiwena nige nuwanuwagu yalaowa na katemu yayakamkamna yoi besiele tauna kona

yagu laowa bagubagunana koina. ²Tem yalaowa na yayokoi-yagimiu na nuwamiu sinæ, yaiya kani imiyamiya na ikabi-yaliyaya-yagau? Nuwana nigele kaiwena kani kwanuwanae yagu yokoi kaiwena. ³Iya kaiwena mwa tauna kona ami leta yaleleyawa. Nige nuwanuwagu yalauyoiwa kolimi na nuwanæ kwalobai yagu yokoi-yagimiu kaiwena kabø nuwanæ yalobai, kaiwena komiu ilonamwa-yagimiu tem wakabi-yaliyaya-yagau. Yakatai tem yau yayaliyaya kani yagu yaliyaya mena komiu tabe kwayaliyaya. ⁴Saugana letane bwaïne yalele yanuwanuwatu lalakina me yagu nuwa-polowe, kabø letane yalele meyagu matalilo. Nige yakato letane yalele na nuwamiu yasibayanae, na iyamo nuwanuwagu wakatai yakato yau yamulolo lalakina kolimi.

**Paulo nuwanuwana Kolinita tomeliwo kalikavane nae
ipaisowai ana lopwanone sinuwatu-pwaiki**

⁵Tomo yabo iyaele luwamiu mena tauna kona nae yabo iginauli yo kaiwena nuwamiu sinæ. Nige yawalowalo yakato tauna kona yau nuwagu isibayanae na iyamo komiu meuloi miu o nuwana tupwamiyao nuwamiu isibayanaeli yo katemiu iyakamkamnali. Yawalowalo besiele kaiwena nige nuwanuwagu polowe bwaite yakabi-yalalaki. ⁶Tauna kona bodamiune tomone mumugana kwayamaisayako, mwa yawalo kolimi besi, ana pwanoli maisana ilobaiyako. ⁷Sauga bwaite koina ana pwanoline kwanuwatu-pwaiki na wakabiyakaiwe, kisi nuwanæ lalakina isibayanae na ilosuwala ekalesiya koina. ⁸Koinaele yakawanoi kolimi ami mulolo kwayakenayan koina. ⁹Tauna kona ami leta yaleleyawa yawalo yakato tomone ana pwanoli maisana kaiwena kwayokoïyan, kaiwena nuwanuwagu yagitai tem yagu walo kwaobigai ginauli meuloina koina. ¹⁰Na sauga bwaite tem yabo ana pwanoli kwanuwatu-pwaiki, yau tabe besiele kani yanuwanatu-pwaiki. Yo tem tomo yabo ana pwanoli yanuwanatu-pwaiki besiele Keliso manna mena yanuwanatu-pwaikiyako komiu ami namwanamwa kaiwena. ¹¹Yapaisowai bwaïne besiele na tabu Seitani ana solasola yabo taolena kisi ikabi-kalatagila ana kaiwe koina. Kaiwena iya mumugana yo ana nuwatu takataiyako.

Paulo ana nuwa-polowe Tilowasi koina

¹²Saugana yaulisi Tilowasi yakato Keliso wasana yaguguyeyan yalobai paisowa kana gamwa Guyau isokeyako kaiwegu. ¹³Yo yagu nuwatu yakato kani kalakava Taito yalobai na yagu wasa iyeyama kaiwemiu na nige yalobai. Kabø yanuwanuwatu lalakina yo Tilowasi yakawa-kaiyoní kolili na yalaoma bwaite dedeina Masidoniya koina.

Kamwasa waluwaluna kana topaisowao walona

¹⁴Na Yaubada takawatoki koina, kaiwena iya sauga meuloina ibaguna-yagila na woya takaiwe-gabaen Keliso ana sagu kolila. Yaubada

iyapaisowala Keliso kana katai wasana taluwewasayani dedei meuloina kolili besiele elo bwalaina namwanamwana yaumai ikalai iyui-takikilan na tomo meuloili sibenalan.¹⁵ Yaubada iyapaisowala taemala Keliso bwalaina na iyui-lawan tomo kolili, siya silalau lebo kaiwena yo siya tabe silalau boita kaiwena.¹⁶ Yo siya ama walo sisikotanan yo silalau boita kaiwena siya sibenalan bwalaila kolila boita bwalaina. Na siya sinuwabui ama walo koina yo silalau lebo kaiwena siya bwalaila sibenalan besiele yawasi miyamiya yaina bwalaina. Kabo analiyao sowasowali sikaiwe na paisowane bwaite siginauli?¹⁷ Kai nige besiele toyakayakatai tupwaliyao. Siya Yaubada wasana siguguyeyan na gogo wasawasa tem silobaili. Kai nige tomwakota, Yaubada iya kama toyawasa mwa kaiwena Yeisu esana mena kawalo yawasosi Yaubada.

3 ¹Nuwana ama walo kana benali besiele kabomayoi kawalo-seyagimai yoi, wa? Na nigele, nige kawawalo-seyagimai.

Toyakayakatai tupwaliyao sitakikili yo silaoma me ali leta ali kaba walo-masalagili. Ilonamwayagili siginauli besiele kaiwena siya nige wakakataili. Na gubesi kai? Ilonamwa-yagimai leta kalokalaili kaba walo masalagimai yakato kalaoma me ama kaiwe? Nigele, kaiwena kai wakataimaiko.² Na kai ama leta nonowana ele mwa komiu ami kaba walo masalagimai, kaiwena ama paisowa koina kwanuwabui. Komiu mumugamii yo ami miyamiya iyamala ama leta silele katemai mena na tomo meuloili sowasowali siyasili na sikilala ama paisowa uwena kolimi. ³Komiu tem tomo sigitaimiu kami koleya besiele leta lelelelena Keliso iya ilele bwaimwa kai ama paisowa uwena. Nige pen yo ink koina ilelele na Yaubada iya Yaluyaluwana koina ilele. Nige ilelele veku tabatabana yo sapusapuna koina na ileleya tomo kateli mena.⁴ Kaedeedede besiele bwaite kaiwena Yaubada ikabiyakaiwela Yeisu esana mena.⁵ Nige sowasowamai paisowa yabo namwanamwana kaginauli kaboma ama kaiwe mena na Yaubada ana kaiwe mena mwa paisowane bwaite kaginauli.⁶ Iya kaiwe iyeyama kabo sowasowana kaemala topaisowa kamwasa waluwaluna kaiwena, na kamwasa waluwalunane nige ilalaomaya loina lelelelena koina, nigele. Na iya ilaomaya Yaluyaluwa Tabuna ana kaiwe mena. Loina lelelelena iya boita ikalaiyama, na Yaluyaluwa Tabuna iya yawasila ikalaiyama.

Kamwasa waluwaluna kana wasawasa ilalakisosi kabo muli mena Mosese ana loina kana wasawasa

⁷Beyabeyana Yaubada loina ilele veku tabatabana yo sapusapuna labui pwatali mena. Sauganane koina Yaubada mayalena ipanaisi Mosese koina mwa Mosese manna kana koleya meuloina imayale yo ipigapigabu. Mosese isalulu-taluma koya Sainai koina na manna kana koleya pigapigabunane tupwana ikwalalele, na iyamo tomo Isileli nige sowasowali kana koleya

simankulakulai kaiwena ipigapigabusosi. Bwagana loinane boita ikalaiyama na iyamo wasawasa ilalaki imiyamiya.⁸ Na Yaluyaluwa Tabuna ana paisowa koina, yawasi ikalaiyama mwa wasawasane bwaimwana ilalakisosi kabo muli mena Mosese ana loina kana wasawasa.⁹ Yaboyoi, loina ana paisowa iya iyatalayagila yo ikawa-naenae-yagila loina ala likwaina kaiwena yo maisala boita, na iyamo ana wasawasa ipagan. Kabo takatai kamwasa waluwaluna kana paisowa iya ikatububunagila tadudulai Yaubada manna mena ana wasawasa ilalakisosi kabo muli mena loina kana paisowa ana wasawasa kana lalaki.¹⁰ Beyabeyana loina kana wasawasa imiyamiya, na sauga bwaite koina kana koleya besiele loina kana wasawasa imwawasiko, kaiwena sauga bwaite koina kamwasa waluwaluna kana wasawasa ilalaki-gabaen.¹¹ Tabe yaboyoi loinane ana sauga nige imamamalawesosi besiele tabe ana wasawasa mekanakava. Mwa koinaele takatai kamwasa waluwaluna iya kani imiyayai me ana wasawasa.

¹² Bwaite kaiwena me ama katepatu mwa nige kamamatausi na me ama kaiwe wasane kayawasa namwanamwai na tem tomo meuloili Yaluyaluwa Tabuna ana paisowa kana wasawasa mayalena sigitai.¹³ Kai nige kagiginauli besiele Mosese iginauli beyabeyana. Kaiwena sauganane koina kaleko ikalai yo manna kana koleya isuma na mesabana tabu tomo Isileli kana koleya sigitai kanasiga pigapigabuna mayalenane kikiuna kikiuna imwawasi.¹⁴ Na siya, tomo Yudiya, bwaimwa Isileli, me ali nuwa-pwanopwano yo kateli sikololo kanasiga sauga kabona, kaleko bwaine ali nuwatu meuloina ipei-kausi mwa saugana loina beyabeyana siyasili nige sowasowali nuwali imayaleyan Buki Tabu beyabeyana ana walo-masala Yeisu ana laoma kaiwena. Kaiwena pei-kaukausine iyaele imiyamiya na Keliso iyamo sowasowana ikele-gabaen.¹⁵ Beyabeyana koina ilaoma kanasiga kabona saugana tem Mosese ana loina siyasili pei-kaukausine iyaelemo ali nuwatu meuloina ikaukausi.¹⁶ Na tem yaiya itagelakeile Guyau Yeisu koina kani pei-kaukausine ikele-gabaen.¹⁷ Yo Guyau iya Yaluyaluwa Tabuna. Tem Guyau Yaluyaluwana imiyamiya tomo yabo koina, tomone bwaimwana iya tomo livalivasina, kaiwena Keliso ilivasiyako Mosese ana loina panpanna koina.¹⁸ Kita kaigeda kaigeda nige kala koleya kana kokaukausi besiele Mosese, yo nige ginauli yabo ala nuwatu ikakausi, na iyamo Guyau Yeisu ana wasawasa mayalena pigapigabuna imiyamiya kolila na ipigapigabu. Kita besiele gelasi sauga meuloina Yeisu kana koleya tayakeyakenyan tomo kolili. Mwa iya ana wasawasa ipanapanaisima kolila na taemala besiele iya na wasawasane ikinkin sauga meuloina. Kabo Guyau iya Yaluyaluwa Tabuna ana paisowa kana koleya bwaine besiele.

**Paulo me ana bodao simiyamiya boita koina uwena
ele mwa siya Kolinita yawasili silobai**

4 ¹Yaubada ana katekamkamna mena paisowa bwaite iyeyama kolimai, mwa nige sowasowana kanuwa-belubeluwan.

² Yo mumugana yauyaule siya tomo siginaginauli wadam mena kai kasikotanagiliko. Nige kakeke-mwakomwakota o nuwana Yaubada ana walo kabubui-keile. Na iyamo walo yawasosi mena kaedeededede-yani mwa iya koina kayakenayagimai tomo meuloili manli mena na kateli mena sowasowana sikatai yakato kai paisowa dudulaina kana toginauli Yaubada manna mena. ³ Na tem wasana namwanamwana kaguguyeyan na nige imamayale tomo tupwaliyao kolili bwaimwana kilakilala yakato siya tomoliyaone silalau boita kaiwena. ⁴ Kaiwena Seitani iya yanuwa yaulina kana taubala mwakomwakotana tomo tupwaliyao ali nuwatu iula-boniboniyaili. Kabo Keliso, iya mwa Yaubada kana koleya yawasosi iyakenayagila, ana wasawasa yo wasana namwanamwana mayalena nige sigigitai yo nige simemeliyani. ⁵ Yo nige yakato kai kaboma wasamai kaguguyeyan, nigele. Na ama guguye kolimiu bwaite besiele kawaloba, "Yeisu Keliso iya Guyau yo kai ami topaisowa Yeisu kaiwena". ⁶ Sauga bagubagunana koina Yaubada iwalo iba, "Mayale, kuyawatagili na kulala boniboniyai kalona mena." Yaubadanane iya mwa ibomamo mayalena ilala katemai mena. Yo iya mwa ana wasawasa kakatai, wasawasane mayalena kagite-lobai Keliso kana koleya mena.

⁷ Kai besiele gulewa mosomoso kaba taulina, nige ginauli lalakina, na iyamo wasana namwanamwana bwaimwana ama gogo wasawasana. Gogo wasawasane iyamala ama ketauli katauli katemai mena imiyamiya. Kabo tomo meuloili sigitai wasana namwanamwana ana kaiwe ilaomaya Yaubada koina na nige ilalaomaya kai kolimai. ⁸ Polowe sibaibaiwasosi simiya-takikilagimai na iyamo nige sikakaiwe-gabae-gimai. Polowene nuwamai siulapwanopwano na iyamo me ama katepatu. ⁹ Kama tokalomagigili nae siginaginauli kolimai na iyamo nige sauga yabo Yaubada ilologabae-gimai. Sauga tupwana siunuimai na iyamo nige sowasowali yaluyaluwamai sikoyamateli. ¹⁰ Sauga meuloina yomai sibelu kikiunamo siboita besiele Yeisu ali unuunuinane, na mesabana Yeisu yawasina imiya-mayale kolimai kama koleya mena kabo tomo meuloili sikatai kaiwene bwaimwana Yeisu ikeleyatoloyoi boita mena iyaele imiyamiya kolimai. ¹¹ Yeisu ana paisowa kaiwena sauga meuloina boita manimai mena imiyamiya na mesabana tomo meuloili sikatai Yeisu ana kaiwe iyaele imiyamiya yomai boiboitali kolili. ¹² Kabo ama paisowane kalona mena silae yo boita kalobalobaili na paisowane uwenaele mwa komiu yawasi miyamiya yaina kwalobai. ¹³ Bwagana polowe lalakili manimai mena simiyamiya na iyamo kaguguguguye kaiwena ama meli besiele same kana tolele iba, "Yamel, kaiwena mwa wasana yayawayawasayan." ¹⁴ Kaiwena kakatai Yaubada iya Guyau Yeisu ikele-yatoloyama boita mena, tabe besiele kani ikele-yatolomai Yeisu mekamakava yo ikalaimai katolo-gogo manna mena. Yo komiu tabe mekamakavao. ¹⁵ Kabo polowe meuloina siyawawayatagili kolimai komiu

ami namwanamwa kaiwena, mwa iyaele tomo sibaibaiwa Yaubada ana katekamkamna silobalobai kabo sikawatoki lalakina Yaubada koina yo sitobali-seyan.

Paulo ana meli koina ipaisowa na nige ana gite koina

¹⁶Kabo nige kanunuwa-belubelu paisowane koina. Bwagana tem yomai sikamkamna o sibelu na iyamo yaluyaluwamai siwaluwalu kalyate kaigeda kaigeda kolili. ¹⁷Kaiwena kai kanuwanuwatui ama paisowa uwena sauga ilalaoma koina kani wasawasa lalakisosina yo miyamiya yaina kalobai mwa kaiwena ama nuwatu yakato ama polowe sauga bwaite koina nige ilalalaki yo nige simamamalawe. ¹⁸Mwa polowene kalobalobaili sauga bwaite koina nige kagigte-lau kolili. Na iyamo kagite-lauya wasawasane nige sowasowana kagitali naga kana sauga ilalaoma kabo kagitali. Kaiwena ginauli mayale mena kagitatiali kali sauga sikubwa na ginauline naga ilalaoma iya kani imiyayai.

5 ¹Kaiwena sauga bwaite koina kakatai yomai iya ama kaba kelolon yanuwa yaulina mena naga kani itatagwaligwali imwawasi na yomai waluwaluli siyaele bulibuli mena kani Yaubada iyeyama iya ama kaba kelolon miyamiya yaina siya nige tomo nimali mena siginginauli. ²Sauga bwaite koina ama kaba kelolonne kalona mena kayaba lalakina. Kabo nuwanuwamai lalakina tem Yaubada ama kaba kelolon bulibuli mena iyeyama bwaimwa yomai waluwaluli kolili iyalikwamai. ³Na saugana tem iyalikwamai, yaluyaluwamai nige sowasowana sikowakowa. ⁴Kaiwena sauga bwaite koina kai iyaelemo kaba kelolonne koina polowe kalotolotonagili yo kayabayaba. Yo nige yakato nuwanuwamai kaboita yo yomaine kalololi, nigele. Na nuwanuwamai tem yomai waluwaluli Yaubada iyalikwamai yo yawasi yonane yomai bwaitete iyaboita molosan. ⁵Yaubada ikatububu-nagimaiko na tem yawasi bwaine kakalai. Yo Yaluyaluwa Tabuna iyeyamako kolimai na mesabana kakatai yawasosi naga yomai waluwaluli Yaubada iwaloyameliyako kolimai bwaliga kani kakalaili.

⁶Kabo sauga meuloina me ama katepatu. Na kakatai yakato saugana kamyamiya yomaiwone bwaite kolili kai kama mwayaga iyai Yaubada koina. ⁷Kaiwena kai kalaualau meli koina na nige ama gite koina. ⁸Kabo yawaloyoi, me ama katepatu, yo nuwanuwa molosimai tem yomai bwaite kalogabaegili na kalau Yaubada mekamakava kamyia ana yanuwa mena. ⁹Kabo ama nuwatu kaigedamo bwaite, Yaubada kakabi-yaliyaya-yani, bwagana tem kamyamiya yanuwa yaulina yomaine kolili o tem kamyamiya mekamakava ana yanuwa koina. ¹⁰Kaiwena kita meuloila kani tatolo manna mena yo iyatala-yagila. Kita kaigeda kaigeda kani maisala takalai tawae kala lonamwa yola ana paisowa koina yanuwa yaulina mena, nuwana naenaena o nuwana namwanamwana.

Yaubada yo tomo ali lolabin wasana Paulo me ana bodao siyawasayan

¹¹ Kai Guyau kana matausi imiyamiya katemai mena, kabo katonan kaiwe tem tomo kayanuwakoili na sinuwabui. Yaubada ikataimai ama paisowa dudulaina koina paisowane bwaite kaginaulili. Yo yanuwatui tabe besiele komiu ama paisowane nuwamiu simayaleyanako. ¹² Nige katonatonan yakato kabomamo kawalo-seyagimai manimiu mena. Nigele, na nuwanuwamai kaedeedede kolimiu ama paisowane kaiwena bwaimwa ami yai na koina kватоlo na wagagasa kaiwemai. Kabo sowasowana toyakayakatai mwakomwakotaline kainali kwayamaisali. Kaiwena siya toyakayakataine ali kaba gagasa tomo kana koleya koina na nige sinunuwatui tomo mumugana kaiwena. ¹³ Tem tomo meuloili sikawa-yauyaule-yagimai bwaimwa nige tawae yabo kolimai, kaiwena kai kakatai Yaubada ana nuwatu kapaipaisowai na tem esana kawaloseyan. Na tem tomo meuloili ali nuwatu yakato kai nige toyauyaule na nuwamai sidudulai, bwaimwana tabe komiu ami namwanamwa kaiwena, kaiwena kani sitobalanagimiu tabe. ¹⁴ Na Keliso ana mulolo itubalimai na katolo kapaisowa kaiwena. Kaiwena kameli Yesu iboita meuloila kaiwela, yo ana boita koina mekalakava taboita toyawa. ¹⁵ Iya iboita meuloila kaiwela na mesabana tabu kita tabomayoi ala namwanamwa kaiwena tanuwanuwatu. Na tatonan tem Keliso takabi-yaliyaya-yani, iya mwa iboita yo itoloyoi kaiwela.

¹⁶ Kabo sauga bwaite koina nige sowasowana kawaloba bwaine tomone mumugana inae o mumugana inamwanamwa besiele tomo yanuwa yaulina mena ali nuwanuwatu. Tauna kona ama nuwatu Keliso kaiwena besiele tomo yanuwa yaulina mena ali nuwanuwatu. Na sauga bwaite koina kabo nuwamai sidudulai Keliso kaiwena. ¹⁷ Tem tomo yabo imiyamiya Keliso koina, iya iyamala tomo waluwaluna, yawasi beyabeyana koina imwawasiko na yawasi waluwaluna imiyamiya koina. ¹⁸ Yawasi waluwalunane bwaite ilaomaya Yaubada koina, iya Keliso ana paisowa koina mwa ikele-yavivila-yoilama iya koina. Na Yaubada ama paisowa iyeyama na tomo kayalolabinyoili Yaubada mekalikava ama paisowa koina. ¹⁹ Kabo tomo ali wasa kaolena bwaite besiele. Keliso iyamo koina tomo yanuwa yaulina Yaubada ikele-yavivilalimekanakavao simiya toyawa na tomo ali pwanoli meuloili ipeili dagelana mena. Yo ama paisowa iyeyamako bwaimwana lolabin wasana kayawasayan. ²⁰ Kabo Keliso wasana kayawasayan kolimiu besiele Yaubada iyapaisowamai na kai kaedeedede kolimiu yo kakabi-yakaiwemiu Keliso esana mena kawaloba, "Gamwa-panapanawa kwalopei na kwapileyoima mekamikava Yaubada wakawa-elielyam." ²¹ Keliso iya tonamwanamwa, nige ana pwanoli yabo. Na kita ala namwanamwa kaiwena mwa Yaubada ala pwanoli meuloili ipeili Keliso koina kelose koina yakato iya tonaenaena

na kita besiele tonamwanamwa manna mena kaiwena tamiyamiya Keliso koina.

6 ¹Kai mekamakava Yaubada kapaisowa toyawa mwa kakabiyakaiwemiu bwaite besiele. Yaubada ana katekamkamna wakalaiyako, kabo tabu iyayamala ginauli bwagabwaga. ²Yaubada ami valam lebo kaiwena kani ibenalan besiele beyabeyana tomo Isileli ali valam ibenalan. Kaiwena Yaubada iwalo kolili iba, “Kana sauga yawasosi koina ami valam yabenagaligili. Na lebo kana kaliyate koina yaleboimiuko.” Kabo komiu Kolinita kwabenali. Sauga bwaitete iya Yaubada ana katekamkamna kana sauga, Yeisu Keliso kwameliyan, kaiwena kaliyatene kabona ana lebo kana kaliyate.

Yaubada ana paisowa mumugana yo ana kalakisiye walona

³Kabo tomo ali lau Guyau koina nige kakakauski kisi tomo ama paisowa sikawa-naenae-yani. ⁴Na ama paisowa meuloina kolili kayakenayagimai tomo kolili yakato kai Yaubada ana topaisowao. Kabo kamkamna polopoloeweli yo tomo ali paisowa naenae kolimai kakalakisiye-yagili, ⁵yo sauga meuloina mumugamai idudulai bwagana siunu-gwalagwalaimai, sipeimai nume pan mena, yo ali boda siginaulili sikasokasoimai yo sitawoimai, yo nima kana paisowa koina kapaipaisowa yo me ama kamnanae yo nige kakekeno namwanamwa yo guliyam kalobai. ⁶Sauga meuloina katonan kaiwe tem mumugamai idudulai, ama katai imiyamiya wasana namwanamwana kaiwena, me ama kalakisiye, mumugamai inamwanamwa kamakavao kolili, Yaluyaluwa Tabuna iya ikabi-yakaiwemai, yo me ama mulolo lalakina, ⁷me ama meli wasa dudulaina kaguguyeyan yo Yaubada ana kaiwe koina kapaipaisowa. Tem saugana kakaleya Seitani koina mumugana namwanamwana iya ama kaleya kelepana ulaulamai mena yo iya tabe ama ebeu gegebamai mena. ⁸Kai Yaubada kaiwena kapaipaisowa kabo tomo tupwaliyao siyakasisiyagimai yo tupwaliyao sisinalimai, tupwaliyao sikalomagigi-lagimai yo tupwaliyao sitobalanagimai. Yo tomo tupwaliyao siba yakato kai tomwakota na iyamo kai towalo yawasosi. ⁹Tomo tupwaliyao sipaisowai kolimai yakato kai nige esamai ipapagan paisowa bwaite koina, na iyamo tomo sibaibaiwasosi sikataimai. Sauga meuloina boita manimai mena, na iyamo kai ele kamiyamiya. Siunuimai kikiunamo kaboita na iyamo nige kaboboita. ¹⁰Bwagana nuwamai sinae kama polowe kaiweli na iyamo sauga meuloina me ama yaliyaya, kai tobubutuma na iyamo tomo sibaibaiwasosi kasaguili yaluyaluwa ana dedei koina. Nige ama gogo sipapagan na iyamo ginauli meuloina sowasowamai kolimai simiyamiya.

¹¹Komiu Kolinita ginauli meuloina kawalovenako kolimiu. Nige ginauli yabo kawawadam kolimiu kaiwena katemai kasokeliko kolimiu yo kamuloloimiu. ¹²Kami katekamkamna katemai mena nige kaba kausina

na komiu kwabomamo wakausimiu kolimai.¹³ Kani yawalowalowa kolimi kaiwena komiu besiele yau yaboma natuguwao. Sowasowana katemiu kwasokeli na kwamulolo kolimai besiele kai kaginauli kolimiu.

Paulo Kolinita tomeliwo iyanuwaapeili siya nige tomeli kaiweli

¹⁴ Tabu siya nige tomeli mekamikavao kwayayaboda kaigeda na paisowa yabo mekamikavao kwapapaisowa toyawai. Kaiwena inae. Gubesi, sowasowana namwanamwa yo naenaena sipaisowa gogo? Nigele. Sowasowana mayale yo boniyai simiya kaigeda? Nigele.¹⁵ Sowasowana Keliso yo Seitani sikawa-elielyam yo simiya namwanamwa? Nigele. Sowasowana siya tomeli yo siya nige tomeli ali nuwatu kaigeda? Nigele.¹⁶ Gubesi, sowasowana tatapwalolo Yaubada koina yo kokotomo kolili nume tabu kaigedana koina? Nigele. Kaiwena kita Yaubada meyawasina ana Nume Tabu, besiele Yaubada ana walo iwalowen iba, “Yau kani yamiyamiya kolili yo yalaulau luwali mena. Yo yau ali Yaubada yo siya siyamala yagu tomoyao.¹⁷ Kabo kwalogabaegili kwamiya-suwala kolili.” Yo tabe Yaubada iwaloyameli kolila bwaite besiele iwaloba, “Tem ginauli siya dumdumsosili mangu mena nige wakakabi-tonagili kani yakalaimiu kwaemala yagu tomoyao,¹⁸ yo yau kani yaemala tamamu na komiu kwaemala natuguwao.” Bwaite Yaubada Tokaiwesosi ana waloyameli kolila.

7 ¹Na waloyameliwa kabona yawawalowegiliwa Yaubada iwalowegilikoi kaiwela. Kabo sowasowana mumugana naenaena meuloina siya yola yo yaluyaluvala sikabikabi-yabikili tasikotanagili na taemala tomo kapwakapwali. Yo tabe sowasowana tatonan kaiwe tem sauga meuloina me ala yakasisi yo mumugala idudulaisosi Yaubada manna mena.

Paulo ana yaliyaya Kolinita tomeliwo kaiweli

² Yagu elieliyamwao mulomulolomiu, katemiu kwasokeli na kwamulolo kolimai, kaiwena nige tomo yabo koina mumugamai inanae, nige tomo yabo kawowoya-pwanoli, yo nige tomo yabo kayayanuwakoi na ana gogo kakakalai. ³ Yo walone bwaite yawalowen nige yakato kami lotonan yasibayanae, na yawaloko kolimi kaiwena komiu kami nuwanuwatu ilalakisosi katemai mena mwa bwagana tem boita o tem namwanamwa bwai mekamakavao komiumo. ⁴ Yameliyagimiu lalakina yo sauga meuloina komiu yau kaba gagasa yo kabyakaiwe lalakina yalobalobai kolimiu. Mwa bwagana tem polowe sibaibaiwa kalobaili me ama katepatu yo me ama yaliyaya lalakina kaiwemiu. ⁵ Saugana kalaoma kamiyamiya Masidoniya koina, na Taito kasanasasanai, nige ama kaiyawasi yabo kalobalobai. Polowe uloina uloina silaolaoma kalobalobaili. Yomai kolili kamkamna kalotonagili, yo matausi lalakina imiyamiya katemai

mena. ⁶Me ama nuwa-polowe, na iyamo Yaubada iya tonuwa-polowe ikabi-yakaiweli kabo Taito iyeyama kolimai. Saugana Taito iyawatagili kolimai Yaubada ana kabi-yakaiwe kalobai kaiwena mwa kayaliyaya lalakina. ⁷Ana laoma kaiwena kayaliyaya yo tabe ana walo kolimai kaiwena kayaliyaya. Iwawalo yakato komiu nuwanuwamiu lalakina tem yaboeyagimi. Tabe iwaloba nuwamiu sinae ami paisowa naenaena kaiwena yo katemiu iwedorwedoli nuwanuwamiu kwasaguiyau. Mwa wasane kaiwena yayaliyaya lalakina.

⁸Ami leta tauna kona yalele yo yayawasayawa kolimiu. Saugana kwayasili nuwamiu sinae kabo wasamiu tabe yabenalan mwa yau tabe me yagu nuwanae. Na komiu ami nuwanaene sauga kubwakubwanamo kabo yagu nuwanaene sauga bwaite imwawasiko, ⁹yo yayaliyaya. Nige yakato kami lotonan yasisiba-yanaene kaiwena mwa yayaliyaya na yagu yaliyaya yaina bwaite. Yaubada ami nuwanaene koina iyanuwabuimiu yo ami lopwano kwanuwa-mayaleyan. Kabo ama yokoi-yagimiune koina nige kasisiba-yanaemiu na kasaguimiu. ¹⁰Siya nige tomeli nuwanaene kolili nige sinunuabui iyamala ali kaba boita. Na kita tomeli kolila ala nuwanae tupwaliyao kolili Yaubada iyanuwabuila, ala lopwano nuwala imayaleyan, yo lebo talobai. Mwa bwaite nuwanaene iyamala ala kaba namwanamwa yo isaguila. ¹¹Kabo wagitai tawae iyawatagilik. Yaubada ami nuwanaene iyapaisowa katemiu mena na uweliyao namwanamwali siyawatagili yawasimiu koina. Kabo nuwanuwamiu lalakina tem paisowa namwanamwali waginaulili, yo nuwanuwamiu mumugamiu idudulaisosi na tomo sigitai yakato nige kami yakewa yabo. Yo iyaele mwa tomone ana pwanoli kaiwena kwayokoianako kisi naene bwaimwana isibayanaemiu. Tabe uwena yabo bwaite, nuwanuwamiu lalakina tem yaboeyagimi kabo katemiu siwedowedoli yo ami nuwatu lalakina tem kwasaguiyau. Tabe wakepate kaiwe tomone tem ana pwanoli maisana ilobai. Mwa ami paisowa meuloina iwalo-masalagimi nige komiu ami pwanoli. Na uweliyaone bwaite siyaele siyawatagilik kolimiu. ¹²Tauna kona ami leta yalele yo yayawasa ilaowa kolimiu. Nige yakato letane yalele na pwanoli toginaulinane yaguguyai o pwanoli ana kaba paisowaina tomonane yakabi-yaliyaya-yan. Nigele. Na letane yalele kaiwena nuwanuwagu lalakina wagitai yakato kwamulolososi kolimai Yaubada manna mena. ¹³Kai kayaliyaya lalakina kaiwena uweliyao sibaibaiwa siyawatagilik kolimiu.

Tabe kayaliyaya lalakina kaiwena meuloini Taito kwayogan yo wakabi-yaliyaya-yan. ¹⁴Tauna kona yawalo-seyagimi Taito koina kabo muli mena ilaowa kolimiu. Me ami yaliyaya kwayogan yo mumugamiu namwanamwana koina besiele kwapaisowai mwa yagu walowa kaiwena nige yamwamwalimwaline. Kabo ama tobalanagimi kaiwena iyamala yawasosi. Yo tabe besiele ama walo meuloina kolimiu iyamala walo

yawasosi, nige sauga yabo kamwamwakota-yagimiu.¹⁵ Taito ama wasa iyeyama yakato me ami yakasisi yo me ami matausi lalakina ana walo meuloina kwabenalan, kaiwena mwa kami katekamkamna koina ilalakisosi.¹⁶ Bwaite sauga yagitai walo yawasosi kwanuwabuiko mwa sowasowana yameliyagimiu.

Paulo Kolinita ikabiyakaiweli me ali kate-talam mulolo sikatububun

8 ¹Kamakavao yo dumayaو, bwaite sauga nuwanuwamai komiu Kolinita ami wasa kaeyawa yo kayanuwapeimiu tawae siya tomeliwo Masidoniya siginauli Yaubada ana katekamkamna kolili kaiwena. ²Bwagana polowe lalakili sibaibaiwasosi silobaili yo sibubutumasosi na iyamo me ali yaliyaya mulolo lalakina sipei. ³Yo yawalo yawasosi kolimiу, tawae sowasowali sipei mulolo kaiwena sipeiyako na iyamo sietulanyoi sipei. Nige tomo yabo iwawalo-tubalili na siginauli, sibomamo ali nuwatu mena mwa siginauli. ⁴Sikawanoi kaiwe kolimai na tem Yeisu kana tomeliwo Yudiya polovinsi koina kali sagu sikatububun. Sikataiyako tomeliwo siya dedei tupwaliyao mulolo sipeiyako. Mwa katalam. ⁵Kai ama nuwatu yakato kani ali mulolo tupwanamo sipei. Na iyamo ali paisowane koina ama nuwatuwa ilalaki-gabaen, kaiwena baguna sibomayoi siyakasisi-yagili yo me ali kate-talam yawasili sitalamwan Guyau koina yo mulolo lalakisina sipei. Yo tabe besiele yawasili sitalamwan kai kolimai besiele Yaubada ana nuwatu. ⁶Kabo kakawanoi Taito koina tem ipileyoиa kolimiу na iyanuwapeimiu yoi mulolo tanoina kaiwena. Kaiwena iya beyabeyana iedeededede kolimiу tem sowasowana siya tomeliwo Yudiya polovinsi koina kwasaguili. ⁷Ginauli meuloina kolili komiumo wakaiwesosi, kaba gite bwaite, meli koina, ami ededededede guguye koina, katai koina, ami kepate koina yo ami katekamkamna kolimai kaiwena. Mwa tabe yaboyoi sowasowana wakaiwe mulolo kana pei koina, bwaine Yaubada ana kaba yaliyaya.

⁸Nige yakato yawalo kolimiу na kwapei. Na iyamo yayanuwapeimiu siya Masidoniya nuwanuwasosili ali mulolo sikatububun. Na bwaite kamwasane koina sowasowamiu ami meli kanna iyawatagili na tomo sigitai yo sikawa-yawasosi. ⁹Ala Guyau Yeisu Keliso ana mulolo lalakisina wakataiyako. Iyamo towasawasa na komiu kaiwemiu mwa ilobima iyamala tobubutuma yo isaguimiu komiu kwaemala towasawasa kaiwena wasana namwanamwana wakalaiyako.

¹⁰Bolime imwawasiko koina komiu Kolinita mwa mulolone nuwanuwamiu kwapei-bagunayan kabo muli mena tomeliwo dedei tupwaliyao ami nuwatu wasana sibenalan. Na iyamo nige naga ami mulolone kwaemwawasi. ¹¹Na yawalo kolimiу mwayamwayau kwaemwawasi, besiele tauna kona katemiyo siwedowedoli yo nuwanuwasosimiu tem kwamulolo. Tawae kolimiу imiyamiya

sowasowana kwaolena. ¹² Tem nuwanuwamiu kwamulolo, na tawae kolimi imiyamiya kwaolena. Yaubada nige inuwanuwatu ami mulolo kana lalaki yo kana kikiu kaiwena. Na bwaimwanamo tawae imiyamiya kolimi nuwanuwana kwaolena. Tem tawae kolimi nige ilalalaki bwaimwa nige tawae yabo.

¹³ Nige ama nuwatu besiele tem komiu polowe kwalobai na kamikavao imalamalae kolili, na nuwanuwamai ele mwa tem meuloiimiu khatoyatoyawa. ¹⁴ Sauga bwaite koina gogo wasawasa sibaibaiwasosi kolimi, kabo sowasowana tomeliwo sibubutuma Yudiya polovinsi koina kwasaguili. Sauga muli mena tem komiu wakubwa, kabo siya ali gogo wasawasa koina kani sisaguimi. Na koina khatoyatoyawa. ¹⁵ Kabo nuwanuwagu meuloiimiu kwamulolo besiele tawae imiyamiya kolimiyo katemiu kwasokeli kaiwena bwaine toyatoyawane kaiwena Buki Tabu iwaloba, “Tomone siya lalakina sitanoi sowasowali yo siya sitanoi kikiuna siya tabe sowasowali.”

Taito mekanakavao silau Kolinita koina sisaguili mulolo sikatububun

¹⁶ Yakawatoki Yaubada koina kaiwena kami nuwanuwatu ipeiya Taito katena mena yo nuwanuwana lalakina isaguimi besiele yau yanuwanuwatu kaiwemiu. ¹⁷ Taito kakawanoian yakato ilaowa igitaimiu mwa italam. Kaiwena iya nuwanuwana lalakina tem isaguimi koinaele iya ibomamo ana nuwatu mena mwa ilaowa kolimi. ¹⁸ Tabe kalakava yabo italam mwa Taito mekanakava silalaowa Kolinita kolimi. Iya ana paisowa wasana namwanamwana kana toyawasa iya tomeliwo meuloili sikatai yo sitobalan. ¹⁹ Tomone bwaite ilalaowa Taito mekanakava tomeliwo dedei bwaite koina sigite-sipwaiyako naga kani mekamakava katakitakikili yo mulolone bwaite kakalai kalawan Yelusalema koina Yudiya tobubutuma kolili. Paisowane bwaite kaginaginaline yaina nuwanuwamai Guyau kana tobali ilalaki yo tomo sikatai yakato nuwanuwamai lalakina tomeliwo kasaguili. ²⁰ Iyamo kakatewaka kisi tomo ama gitekalatan mane lalakina bwaite kaiwena sikawa-naenae-yani. Iya kaiwena mwa kalakavane bwaite iya kayogan mekamakava kalau. ²¹ Kakepate lalakina tem paisowa namwanamwana kaginali, nige yakato Guyaumo manna mena nigele, na tabe tomo meuloili manli mena.

²² Besiele tabe kalakava yaiyonana mekalikava kayawasa silalaowa Kolinita kolimi. Iya sauga sibaibaiwa kolili paisowa uloi uloi kolili kagitat iana yaliyaya ilalakisosi nuwanuwana lalakina esagusagu. Yo sauga bwaite koina imeliyagimi yakato komiu kani mulolone kwapisowa namwanamwai kabo me ana yaliyaya kani isaguimi. ²³ Na Taito iya yagu tali topaisowa mekaukava kapaipaisowa kaiwemiu. Yo kalakavane labuine tomeliwo meuloili bwaite koina esali mena sikeleisinagili na siyawasali Taito mekalikava na sisagui. Siya ali

paisowane koina Keliso esana ikinkin.²⁴ Kabo nuwanuwagu kwayoganli yo ami katekamkamna uwena kwayakenayagili, kabo tomeliwo dedei meuloili sitai na sikatai ama tobalanagimi iyamala yawasosi.

**Paulo ikabiyakaiweli ali mulolo mwayamwayau
sikatububun kisi meuloili simwalimwaline**

9 ¹Nige sowasowana yalele mamalawe na yawalo-kalakailimu Yeisu ana tomoyao Yudiya polovinsi koina kali sagu kaiwena. ²Kaiwena yakataiyako komiu nuwanuwatosimiu kwasagu. Tauna kona yawalo Masidoniya tomeliwo kolili yawaloba, “Wagitai, bolime imwawasiko siya tomeliwo Kolinita siyatubuko ali mulolo sipeipei kaiwena kateli siwedowedoli nuwanuwali lalakina tem mulolo sikatububu siya tomeliwo sibubutuma Yudiya polovinsi koina kaiweli.” Na yagu walo kolili iyanooli yakato siya tabe nuwanuwali siginauli besiele. ³Kabo kalakavao yoli yaiyona kani yayawasali silaowa kolimi na mulolone wakatububunan, kaiwena nige nuwanuwagu yagu tobalanagimiune iyamala ginauli bwagabwaga. Kaiwena kikiunamo yalaowa kolimi mulolone yakalai tem wakatububunanako besiele yagu walo Masidoniya kolili. ⁴Tem Masidoniya tomonliyao tupwaliyaomekaukavao kalaowa na silobaimu nige wakakatububu kani yau yo Timoti ama tobalanagimi kaiwena kamwalimwaline. Yo komiu tabe kani kwamwalimwaline. ⁵Koinaele mwa yanuwanuwatu tem kalakavao bwaite yoli yaiyonane yayawasali sibagunawa kolimi na sisaguimi mulolone bwaimwa kwawalo-yameliyako wakatububunan. Na saugana yayawatagiliwa kolimi mulolone iyaele wakatububunanako yo tomo sikatai mulolo bwaimwa kwapeine ami kate-talam koina kwapei na nige yakato yawalo-tubalimu.

Paulo ikabiyakaiweli me ali kate-talam na mulolo lalakina sipei

⁶ Walone bwaite kwanuwatu-kalatani. Tem yaiya na ipelipeli kikiuna ana kelikeli ikikiu, na tem yaiya na ipelipeli lalakina ana kelikeli ilalaki. ⁷Besiele komiu kaigeda kaigeda, tem yaiya nuwanuwana iyauya iya iboma inuwatuiyako katena mena. Saugana tem kwayauya tabu me ami nuwanae yo tabu samalulu mena kwayauya. Tem tomo me ana yaliyaya iyauya, Yaubada kani imulolo tomone koina. ⁸Yaubada iya katena sokesokena mwa sowasowana ginauli tawae koina wakubwa kani iyeyawa me kana etulan. Mwa sauga meuloina ginauli meuloina sowasowamiu yo kani kwalobai tupwa ilalaki. Tem tupwana ilalaki kolimi, ee sowasowamiu kwayauyan kamikavao kolili yo kwasaguili. ⁹Besiele Buki Tabu ana walo iba, “Tomo namwanamwali me ali kate-talam ali mulolo siwolena tobubutuma kolili. Nige sowana Yaubada ali paisowa namwanamwana inuwa-gabaen.” ¹⁰Yaubada like iwolena totano paisowa kolili yo sipeli na Yaubada iyakin iuwe uwenane kekan kaiwena.

Mwa Yaubadane iya mwa ami like lalakina iyeyawa kolimi, yo iyakin ami paisowa namwanamwana uwena ilalaki kaiwena ami mulolo peina koina me ami kate-talam.¹¹ Iya kani iyamasulimi na messabana ami kate-talam ikinkin na ami mulolo ilalalaki sauga meuloina. Kabo saugana tem kayawatagili ami mulolo kaolena Yudiya kolili kani meuloili sikawatoki Yaubada koina ami mulolone kaiwena.¹² Ami mulolo kaiwena ginauli namwanamwali labui kani siyawatagili. Toeoma, bwaimwa tomeliwo Yudiya polovinsi koina, kani kali sagu silobai me ali yaliyaya. Tabe kani sikawatoki lalakina Yaubada koina ami paisowa namwanamwana kaiwena.¹³ Ami meline uwena iyawatagili iyaele mwa ami paisowa namwanamwali koina iwalo-masalan. Kabo kani tomo meuloili Yaubada sitobalan. Kaiwena Keliso wasana namwanamwana kwameliyan yo kwaobigai mwa me ami kate-talam ami mulolo kwapei Yaubada ana tomoyao kaiweli yo besiele tomo meuloili kaiweli.¹⁴ Yo siya toeomane saugana kali sagu silobai kolimi kani kaiwemiu sikawanoi Yaubada koina yo kami katekamkamna kani imiyamiya kateli mena, kaiwena Yaubada ana mulolo koina wakalapowon.¹⁵ Yaubada tatobalan ana mulolo lalakina kaiwena, mulolone kana lalaki nige sowala tawalowen.

Paulo Kolinita iyakenayagili yakato iya me ana kaiwe

10 ¹Na tomo tupwaliyao siededede kaiwegu siba, “Saugana tem Paulo imiyamiya kolila imatamatausi yo iedeedede me ana katewakaka. Na tem saugana kana mwayaga iyai kolila kabo ala leta kolili iedeedede me ana katepatu yo ana edeedede sikaiwe.” Na Keliso ana nuwalobi yo mumugana bigana mena yau Paulo yakawanoi kolimi yagu walo kwabenalan. ²Yo yakawanoi kolimi saugana tem yalaowa wagite-kalatagimi na tabu mumugamiu kaiwena na yagu walo ikakaiwe kolimi. Yo yakatai sowasowana yagu walo ikaiwe kamikavao tupwali kolili, siya sietaetalapili-yagimai siyawalo yakato kai yanuwa yaulina kana nuwanuwatu koina kalaulau. ³Walo yawasosi kamiyamiya yanuwa yaulina mena na iyamo nige yanuwa yaulina kana nuwatu koina kakakaleya. ⁴Ama kaba kaleya nige besiele yanuwa yaulina kana lokaleya, na ama kaba kaleyane ana kaiwe ilaomaya Yaubada koina, yo sowasowana tokalomagigili ali kaba miya kaikaiwena isibayanae. ⁵Nuwatu mwakomwakotali yo walo tanasaesae kakele-gwaligwali, siya tomo ali kaba tupa na nige Yaubada kana katai imiyamiya kolili. Tomo ali nuwatu meuloina kakabi-kalatagili yo kapanli, na tem Keliso ana nuwatu siobigai. ⁶Yo saugana tem ama walo meuloina kwaobigai kabo kai kakatububu na siya analiyao nige ama walo sibebenalan kakalaili yo loina kolokolololi kaolegili.

⁷Ami lopwano ele bwaite. Sauga kubwakubwana koina ginauli wagitaili manimi mena yo kwabenagalagili tenamiu mena simwakota-

yagimiu ami nuwatu siya tomo namwanamwaliyao na iyamo nige wakakatai mumugali yawasosi. Tem tomo yabo luwamiu mena inuwatui yakato komiumo Keliso ana topaisowao iya ilopwano, kaiwena kai tabe Keliso ana topaisowao besiele komiu. ⁸Walo yawasosi, Guyau kaiwe iyeyama kolimai yo kapaisowa mwa sowana kaiwene kaiwena tupwana kawalo-gagasa kaiwemai, kaiwena kaiwene Guyau iyeyama kolimai ami meli kaba kabina na nige yakato kaba kele-gwaligwalimiu, mwa koina nige sowana ama walo-gagasa kaiwena kamwalimwaline. ⁹Tabu kwanunuwatui yakato yayamatausagimiu yagu letaone kolili. ¹⁰Kaiwena tomo tupwaliyao luwamiu mena sietaetalapili-yagau siba, “Paulo ana edeedede ana leta kolili sikaiwe yo sipolowe na saugana tem tomonane tagitai manla mena nige ana kaiwe ipapagan yo iya toeedeedede bwagabwaga yawasosi.” ¹¹Na toetaetalapili-yagaune sowasowana sikatai yakato saugana tem kalaowa kolimiu kani kaginauli besiele tawae yalele ami letane kaloli mena na yagu kaiwe silotonan.

¹²Toyakayakatai mwakomwakotaline sibomamo sikawa-namwanamwagyili kolimiu. Na kai nige sowasowana kaboma kakeleisinagimai na yakato siya yo kai katoyatoyawa, nigele. Nige ilolonamwa-yagimai kamwakota yo kagagasa besiele siya. Kaiwena sibomamo mumugali siwalowalo-yapatu ali tali tomoyao mumugali kolili yo sibomamo kali kawa-namwanamwa siwalowalowen. Na tomalaele siya toyauyaule. ¹³Kai nige sowasowamai kabomamo kawalo-seyagimai, na kawalowalomo tawae Yaubada iyeyama kolimai kapaisowai, yo ama paisowane kalona mena yabo ele mwa komiu Kolinita kasaguimiu. ¹⁴Kaiwena beyabeyana kai kalaowa kolimiu yo wasana namwanamwana kaguguyeyan kolimiu yo ama guguye koina kwanuwabui yo ama kaba gagasa iyaele mwa kwanuwabuiko. Nige sowana kama tokalomagigili siwaloba, “Paulo me ana bodao sigagasasosi.” Nigele. ¹⁵Yo nige kagagagasa tomo uloili ali paisowa kaiwena yakato siya ali paisowane kai ama paisowa. Bwaite mumugane siya toyakayakatai mwakomwakotaline mumugali. Na ama nuwatu ikaiwe yakato ami meli iyaelemo ikinkin, mesabana kwasaguimai yo ama paisowane kolimiu ikin ilalalaki na idebalala Kolinita dedeina mena. ¹⁶Kabo nuwanuwamai wasana namwanamwana kaguguyeyan dedeina siya simiyalau Kolinita dedeina tete yalasi kaiwena nige sauga yabo toguguye yabo ilalau dedeinane koina. Nige nuwanuwamai kalau yanuwane siya kalakavao sipaisowako kolili na mwakota mena kawalo-seyagimai ali paisowa uwena koina. ¹⁷Na Buki Tabu ana walo bwaite besiele iba, “Tem yaiya nuwanuwana iwalo saesae sowasowana Guyau ana paisowa kaiwena iedeedede yo Guyau esana ikeleisinan na tabu iboma esana ikeleisinan.” ¹⁸Tem tomo sibomamo esaliyao sikeleisinagili bwaimwana ginauli bwagabwaga Yaubada manna mena. Na tem Guyau Yeisu tomo yabo esana ikeleisinan bwaimwana ginauli yawasosi Yaubada manna mena.

**Paulo ikatewakaka kisi toyakayakatai mwakomwakotali
Kolinita tomeli siwoya-suwalagili**

11 ¹Nuwanuwagu tem wakalakisiye-yagau yagu edeedede nagamo ilaulau. Bwagana yagu walo kwabenagalagili besiele toyauyaule ali edeedede, na iyamo wakalakisiye-yagili. ²Yau nuwanuwagu lalakina komiu kabo yakepate kaikaiwe kaiwemiu, besiele tabe Yaubada nuwanuwana lalakina komiu. Yayakawalulu-wagimiuko tokasole tau kaigeda koina, bwaimwana iya Keliso, mwa nuwanuwagu yakalaimiu komiu Kolinita kwalau iya koina, besiele vesala walugaluna yaolena-lawan tau koina ikasolanan. ³Na yakatewakaka-yagimiuk i kisi besiele Seitani imwakota-yagimiuk besiele kaba yatubu koina weso ana sonoga mena Ibe imwakotayan. Kaiwena nige nuwanuwagu Keliso kana mulolo yo ana paisowa kana yakasisi katemu mena ikwalalele. ⁴Na kategu iwakaka-yagimiuk kaiwena yabenalanako yakato sauga bwaite koina toyakayakatai uloiliyao silaowa yo ali walo koina mwayamwayau kwameliyagili. Siya toyakayakataine ali yakayakatai Yesu kaiwena nige idududulai yo nige besiele kai kagu guguyeyan. Yo ali yakayakatai Yaluyaluwa Tabuna kaiwena nige idududulai yo nige besiele iya tauna kona wakalai kai kolimai. Ali yakayakatai wasana namwanamwana kaiwena uloina, nige besiele kai ama guguye. ⁵Toyakayakataine siya mwa kwayaliyaya kaiweli sibomayoi sikawa-apositolo-yagili yakato esaliyao lalakili na iyamo nige sinanamwanamwa-gabaegau. ⁶Siwalo yakato yau nige towalo sonoga besi. Nuwana besiele, na iyamo yakatai tawae yawalowalowen. Yo yagu nuwatu yakato ama katai wakilala kaiwena sauga ibaibaiwa ama kataine kayakenayan kolimiuk yo wakawa-yawasosi-yanako.

**Paulo nige sauga yabo Kolinita tomeliwone
kolili ikakawanoi kana sagu kaiwena**

⁷Tauna kona Yaubada wasana namwanamwana yaguguyeyan kolimiuk nige yakakawa-maisa, na bwaine kamwasane koina yapei-lobiyegau na komiu yapei-seyagimiuk. Mwa gubesi ami nuwatu bwaine kaiwena? Yakato inae? ⁸Kagu sagu yakalaiya ekalesiya tupwaliyao kolili, na iyamo sagune koina komiu Kolinita yasagusaguimiu koina. Na komiu kwawalo yakato sagune yakewali ekalesiya tupwaliyao kolili. Na nigele, siyeyama kagu sagu kaiwena na iyamo manene yayapaisowa sabi saguimiu.

⁹Tauna kona yamiyamiya kolimiuk nige yagu mane ilalalaki na iyamo nige yakakawanoi kolimiuk sagu kaiwena. Na siya kalakavao tomeliwo Masidoniya polovinsi koina silaoma, tawae yakubwa koina siya mwa sisaguiyau. Na komiu nige sauga yabo sagu kaiwena yakakawanoiyan kolimiuk yo tabe sauga ilalaoma koina nige sowasowana kani yaginauli

besiele. Bwaite yagu walo gagasa.¹⁰ Yo nige tomo yabo Akaya polovinsi koina sowasowana yagu walo gagasane bwaite iyamwanou. Kaiwena yawalo yawasosi kolimiu. Keliso iya towalo yawasosi iya tabe ikatai yagu walo nige mwakota.¹¹ Tawae yaina bwaite besiele yaginauli? Yakato nige yamumulolo kolimiu? Nigele, Yaubada iyamo ikataiyako yamulolo kolimiu.¹² Bwaite yau kaba gagasa. Nige sauga yabo sagu yakakalai kolimiu, mwa walone bwaite kani yasamasamalului kaiwena nuwanuwagu toyakayakataine siya ali walo-gagasa yakausi, siwalo yakato siya yo kai katoyatoyawa. Na nigele, kaiwena siya sikawanoi kolimiu kali sagu kaiwena.¹³ Yo toyakayakataine besiele bwaine siya tosagenawasa mwakomwakotaliyao, ali paisowane koina simwakomwakota-yagimiu, yo kali koleya siginaulili yakato siya besiele Keliso ana tosagenawasao.¹⁴ Bwaite nige ginauli waluwaluna koliyau, yakataiyako kani siginauli, kaiwena Seitani, isonogasosi mwakota koina yo sowasowana ibomamo kana koleya iginauli iya besiele mayale kana anelose.¹⁵ Na tawae kaiwena tanuwa-pwanopwanowan? Kaiwena takataiyako Seitani ana topaisowao mumugaliyao siya tomwakomwakota kali koleya sibului besiele mumugana namwananamwana kana topaisowao. Sauga ana kaba mwawasi koina ali paisowa maisana kani sikalai.

Paulo polowene ilobaili iyamala ana kaba gagasa

¹⁶ Iyaele yawaloko na kani yagu walone kwabenalan besiele kabotoyauyaule ali edeedede. Na iyamo kisi ami nuwatu mena yau toyauyaule. Tem ami nuwatu besiele inamwanamwa koliyau na iyamo nuwanuwagu yagu edeedede bwagabwaga wakalakisiyeyan yo kwabenalan. Mwa koinaele yau kani naga yawalo gagasayoi.¹⁷ Na walo-gagasane yawawalowenne nige besiele Guyau ana nuwatu, iyamo besiele toyauyaule yabo ana edeedede, na nuwanuwagu yagu walo kwabenalan.¹⁸ Na iyamo toyakayakatai sibaibaiwa siya sibomamo siwalo-seyagili besiele yanuwa yaulina tomonliyao ali walo-gagasa, mwa yau tabe kani yawalo-gagasa.¹⁹ Kwawalo yakato komiu kwasonogasosi kabotul mena tosonoga meulolii, na iyamo toyakayakataine ali edeedede yauyauleli nige kwasisikotanan. Walo yawasosi, komiu toyauyaule.²⁰ Kabo bwagana tem toyakayakataine siloiloinga-yagimiu, yo ali namwanamwa kaiwena siyapaisowamiu, simwakota-yagimiu, sibomamo siwalo-saesae manimiu mena, sikopapalimiyo sisinalimi na iyamo wakalakisiye-yagili yo wakawa-namwanamwa-yagili.²¹ Saugana kamiyamiya luwamiu mena kai nige kaginauli besiele. Kabo ami nuwatu yakato kai tomo belubeluliyao. Kaiwena mwa yawalo kolimiu kwanuwatu-pwaikimai.

Na iyamo tem tomo yabo me ana katepatu na iwalo-gagasa, yau tabe besiele sowasowagu tabe yakepatu na yawalo-gagasa. Mwa yagu walone besiele kabotoyauyaule ali walo.²² Toyakayakataine sigagasa kolimiu yakato siya

Ibeliu tomonliyao. Na tabe yawalo kolimi, yau Ibeliu tomona. Siwaloko kolimi yakato siya Isileli tomonliyao. Na yau tabe yawalo kolimi, yau tabe Isileli tomona. Nige sinanamwanamwa-gabaegau kaiwena siya yo yau katoyatoyawa, kama kulutubu ilao Maya Abelamo koina.²³ Siwaloko kolimi yakato siya Keliso ana topaisowao. Na yau yagu paisowa Keliso kaiwena ilalakisosi kabu muli mena siya ali paisowa. Yau genuwagu gagasa na siya ali gagasa kaiwena mwa kabu yau tabe yagagasa. Yo yagu walo kana lotonan besiele kabu yauyaule ali edeedede. Yau sauga ibaibaiwa siunu-gwalagwalai-yau na siya nigele. Yo sauga ibaibaiwa sipanyau na sipeiyau deli mena na siya nigele. Yo sauga ibaibaiwa masa kikiunamo boita yalobai.²⁴ Mevaligigi tomo Yudiya ali maina kaba sapi sikalai koina sisapiyau me teti naen (39), kikiunamo yaboita.²⁵ Meyaiyona Loma tokaleya ginagina sikalai koina siunuiyau, mekaigeda tomo silovekuiyau, meyaiyona kaduna waga mena, waga itaigali isalili, yo sauga yabo mena kalyate kaigeda yo boniyai kaigeda kalita mena iyaluyaluwagau.²⁶ Sauga ibaibaiwa yagu lokeikeile dedei kelamamalawé mena, masa kikiunamo nae yalobai waila lalakili ali didi kolili, tokewali kolili, yagu tomoyao Yudiya kolili yo tomo uloili kolili. Masa kikiunamo nae yalobaili taon kaloli mena, ule mena yo wowoli saugali kolili kalita mena. Yo masa kikiunamo nae yalobaili tokawa-kava mwakomwakotali kolili.²⁷ Paisowa polopoloweli yaginaulili yo sauga ibaibaiwa nige yakekeno, sauga tupwana yaguliyam yo galogalogu imagu yo sauga ibaibaiwa nige yakekekhan, sauga tupwana yalakiki yo nige kaleko yaboyoi na tem yalikwa.²⁸ Polowe sibaibaiwa simiyamiya na nige sowasowana yawalowegili. Na iyamo ginauli kaigedamo, kalyate kaigeda kaigeda polowe imayamayale koliyau bwaimwanamo yanuwanuwatusosi tomeliwo bodaliyao meuloi kali gitekalatan kaiwena.²⁹ Tem tomeli yabo ana meli ibelu kani lotonan naenaena yalotonan. Besiele tem tomeli yabo siwoyai na ibeku kani yamunamunai lalakina.

³⁰ Siya toyakayakataine sigagasa ali kaiwe kaiwena na ilonamwayagau tem yagagasa yagu belune kaiwena. Mwa bwaite edeedede kani yawalo-masalan kolimi.³¹⁻³³ Yanuwa Damasiko koina Kin Aletasi ana gavana tokaleyawao ipeili yanuwa kana gana kana gamwa sigitekalatan mwa tem sigitaiyau sikabikalatagau yo sipanyau. Na iyamo yagu elieliyamwao sitauliyau kodo koina kabu siyalawe-yatalu-yau yanuwa kana gana tomlapena yabo koina. Saugana kaegu yapeili bwatano mena yasagena yayabubu me yagu matausi lalakina, mwa gavana ana loina yayabubu-gabaen yo nige sipapanyau. Yaubada ikataiyau nige yamwamwakota. Iya Guyau Yeisu ana Yaubada yo Tamana yo iya esana tatobatobalan sauga meuloina.

**Paulo ana walo-gagasa iboma kana yakenayan
Yaubada koina igitai kaiwena**

12 ¹Kani yawalo-gagasa bwagana yagu gagasane koina kani nige yabo namwanamwa yalobai. Na tawae Guyau iyakenayagau

kagu yakenayan koina kani yawalowegili. ²⁻³Tomo yabo yakatai iya Keliso kana tomeli^a bolime potin (14) imwawasiko koina Yaubada ikalai isae bulibuli saesae molosina koina bwaimwana Paladaisi. Nige yakakatai nuwana meyona ilau o nuwana yona imiyamiya na yaluyaluwanamo isae. Yaubada ibomamo ikatai. ⁴Yo bwaine Paladaisine koina walo ibenalagiliko walone siya tomo meuloili nige sowana sibenalagili yomekana yakasisi nige sowana siwalo-masalan. ⁵Ginauli bwaine besiele iyawatagili tomone koina sowasowana yawalo-gagasa kaiwena. Nige yakato yaboma yawalo-seyagau, na kani yawalo-gagasamo yau kaba beluwone kaiweli. ⁶Na tem yagagasa kagu yakenayanne kaiwena, nige sowana tomo sikawa-yauyaule-yagau yagu walone kaiwena, kaiwena tawae yawalowen bwaimwana walo yawasosi. Na iyamo kani nige yagagagasa kagu yakenayanne kaiwena. Kaiwena nige nuwanuwagu tomo simeli-laoma yagu walone gagasane koina yo sikeleisinagau.

Nuwanuwagumo yagu paisowane sigitai yo yagu walone sibenalan na iya koina sowasowana nuwali imayale na sikawa-namwananamwa-yagau.

⁷Yakenayanne bwaine Yaubada iyakenayagau kaba nuwayai yawasosi na iyamo Yaubada nige nuwanuwana yanuwa-saesae kaiwena. Kabo kasiebwa yabo iyeyama yogu luwana mena kana lotonan koliyau besiele wamali isakosakonayau. Ana paisowa besiele kabo Seitanigamwana tokabina iyawasayama yo isiba-yanaeyau mwa ikausiyau na tabu yagagagasa. ⁸Meyaiyona yakawanoi kaikaiwe Yaubada koina yakato kasiebwane ikele-gabaen koliyau. ⁹Na iyamo iwaloma koliyau iba, “Yagu katekamkamna sowasowana am polowe meuloili ikabi-yamalamalaeli. Kaiwena yagu kaiwe ikaiwesosi siya sibelu molosi kolili.” Ana walone kaiwena yayaliyaya lalakina kabo yawalo-gagasa yagu kaba beluwone kaiweli na mesabana Keliso ana kaiwe yalotonan imiyamiya koliyau. ¹⁰Kabo tem Keliso ana paisowa kaiwena yabelu o nuwana tem tomo sisinaliyau o tem nae yalobai o tem siyakamkamnayau o tem polowe tupwaliyao yalobaili bwai yayaliyayamo. Kaiwena saugana tem yabebelune iyaele Keliso ana kaiwe yalotolotonan koliyau ikabikabi-yakaiweyau.

**Paulo ana paisowa Kolinita manli mena iyakenayagili
yakato iya apositolo yawasosi**

¹¹⁻¹²Iyaele yawalo-gagasako, mwa besiele yau toyauyaule yabo. Na iyamo komiu mwa kwaula-yamwasaliyau yo yawalo bwaine besiele. Ilonamwayagimiu tem komiu kwatobalanagau na iyamo nige wagigmauli. Na ami boda luwana mena tupwaliyao sipei-yataluyau

a 12:2-3 Buki Tabu kana tokatai sibaibaiwa ali nuwatu yakato Paulo ibomayoi kaiwena iwalowalo

siba, "Apositoloyao meuloili ali kaiwe ilalakisosi kabo iya." Tem sipei-yataluyau bwaine nige tawae yabo koliyau kaiwena yau yagu nuwatu mena yau tomo bwagabwaga, na iyamo saugana yamiyamiya kolimiu meyagu kalakisiye ginauli kaba nuwapwanopwano yo kilakilala yapaisowaili. Yo siya kilakilalane siwalo-masalagau yau apositolo yabo, nige sinanamwanamwa-gabaegau.¹³ Yagu paisowa kolimiu besiele tabe ekalesiya meuloili kolili. Ginali kaigedamo uloina, nige sauga yabo kagu polowe yawawalowen kolimiu na tem kwasaguiyau. Tem ami nuwatu bwaite yagu lopwanone kabo kwanuwatu-pwaikiyau.

Paulo Kolinita iyokoiyagili

¹⁴ Saugane bwaite koina yakatukatububu na yalalaowa kolimiu bwaite yagu laowa yaiyonana. Saugana yalaowa kani nige polowe yabo yapepei kolimiu, kaiwena ami gogo wasawasaone nige nuwanuwaguwao, nuwanuwagu ele mwa komiu. Komiu besiele natuguwao yo yau besiele tamamii kaiwena yagu guguye koina kwanuwabui. Inamwanamwa tem tama yo sina sagu sikatububunan natulyao kaiweli, nige ilolonamwayan tem natu ikatububu sinana yo tamana kaiweli. Kabo kani nige yakakawanoi kolimiu sagu kaiwena.¹⁵ Yayaliyaya lalakina tem yau gogo wasawasa yayavenuan kolimiu yo besiele tabe yagu kaiwe yagabaen komiu kami sagu kaiwena, kaiwena yau yakatekamkamna-yagimiulalakina. Na komiu gubesi? Kani ami katekamkamna koliyau kikiuna besiele ami sagu koliyau?¹⁶ Mwa yawasosi yau nige polowe yabo yapepei kolimiu. Na iyamo kamikavao tupwaliyao sinuwa-labulabui kaiwegu kani siwaloba, "Paulo nuwana isonoga edeedede mwakomwakotana koina, koinaele ana sonoga koina ikalaila yo ala gogo wasawasa ikwayaili." Na bwaine mwakota.¹⁷⁻¹⁸ Taito yo kalakava yabo tauna kona yayawasali silaowa kolimiu. Gubesi ami nuwatu, yakato yayawasali kolimiu na simwakota-yagimiul na ami gogo wasawasa sikalaili? Nigele, komiu wakataiyako nige sowasowana yaginali koina kapaisowa yo kamwasa kaigeda kasagenayan.

¹⁹ Kateguwao komiu yagu eliyamwao, tabu kwanuwantu letane bwaite koina yakato ami yakewaimai katonatonan tem kayadudulai. Na nigele. Kai kamiyamiya Keliso koina yo kawalo dudulai Yaubada manna mena, mwa walone meuloina kabona kawalowen letane koina kami kabiyakaiwe kaiwena.²⁰ Yakatewakaka saugana tem yalaowa yagitaimiu kisi nige kwayayaliyaya koliyau yo yau tabe kani nige yayayaliyaya kolimiu. Yakatewakaka yoi kisi ala miyagogo kalona mena wagamwapakiki, kwalamwa-polowe, kwamunamunai, wakalomagigili, kwawalo kololo, kwaetalapili, wagagasa kabo kisi ala miyagogo iwenoweno.²¹ Yo yakatewakaka yoi kisi yalaowa na tomo

sibaibaiwa yalobaili ali pwanoliwa tauna kona iyaelemo siginaginaulili, mumugana naenaena ali ganawali yo ali paisowa mwalimwalineni nige sisiskotanan. Tem yalobaili na nagamo kamwasa naenaena siginaginauli kani yamwalimwaline Yaubada manna mena yo manimiui mena yo kategu ikamkamnasosi.

**Paulo Kolinita ikabiyakaiweli mumugana
namwanamwana kana muliya kaiwena**

13 ¹Kikiunamo yalaowa kolimiui bwaite yagu laowane yaiyonana. Yo saugana tem yalaowa na tomone siya silopwano ali lopwanone kani tayadudulaili besiele Buki Tabu ana walo bwaite iwaloba, “Tem tomo labui o yaiyona siba, ‘O, kai kagitai manimai mena,’ muli mena kabu tolopwanone kana loina tawalowen.” ²Saugana yagu laowa labuina koina yayanuwapaeimiuko yakato tem komiu yo siya analiyao iyaelemo mumugana naenaena waganiginauli na tem nige kwalolopei kani yapileyoima yo kami loina polopolowena yaeyawa. Sauga bwaite koina kagu mwayaga iyai kolimiui, na iyamo kani yayanuwapaeimiui yoi. ³Komiu kwawalo koliyau kwawaloba, “Paulo, kuyakenayagimai na kakatai yawasosi yakato am yakayakatai ilao moya Keliso koina.” Saugana tem yalaowa kolimiui kabu kani wakatai yakato Keliso me ana kaiwe lalakina iedeedede gamwagu mena kani kwalotonan. ⁴Walo yawasosi Keliso siyakelose besiele kabu tomo belubeluna na iyamo Yaubada ana kaiwe koina kabona Keliso meyawasina. Kabu kai kamiyamiya koina me ama belu na iyamo Yaubada ana kaiwe mena iya mekamakava meyawasimai, yo kabu kaiwene kayapaisowa kolimiui.

⁵Naga kwabomayoi wagitaimiu tem kwasagesagena meli kana kamwasa dudulaina koina o nigele. Tem kwalobai meli kana kamwasa dudulaina koina kwalaulau wakatai Keliso imiyamiya kolimiui. Na tem nige imiyamiya kolimiui komiu kwabekuko. ⁶Na yau yagu nuwatu mena ikaiwe yakato komiu kani kwalobaimai kai Keliso ana topaisowa yawasosi yo meli kana kamwasa dudulaina koina kasagesagena. ⁷Yo kakawanoi Yaubada koina isaguimiu na meli kana kamwasa dudulaina koina kwasagena na mumugana naenaena kana paisowa kwalopei. Nige kakakawanoi bwaite besiele na yakato tomo sigitaimiu yo siwalo ama saguimiune inamwanamwa. Nigele, na kakawanoi na mesabana komiu kwaemala tomo dudulaili Yaubada manna mena bwagana tomo tupwaliyao ali nuwatu yakato kai ama paisowa inae. ⁸Kakawanoi bwaine besiele kaiwena nige sowasowamai ginauli yabo kaginauli na wasa dudulaina kakalomagigilan. Iyamo katalam-wagimaimo na wasa dudulaina kasagui. ⁹Yo tem kai kakamkamna yo kabelu na mesabana komiu wakaiwe bwaimwana ama kaba yaliyaya, mwa koinaele kakawanoi Yaubada koina isaguimiu na mumugamiu meuloina

iyadudulai na kwaemala tomo matumatuwali Keliso kaiwena.¹⁰ Bwaite kaiwena mwa ami letane bwaite yalele, bwagana sauga bwaite koina kagu mwayaga iyai kolimiu. Nuwanuwagu yayanuapei-baguna-yagimiu naenaenane kwayadudulai bagunayan muli mena kabo yalaowa kolimiu. Nige nuwanuwagu yagu loina kaikaiwena yaeyawa kolimiu. Kaiwena Guyau kaiwe iyeyama ana paisowa kaiwena. Nuwanuwagu kaiwene yayapaisowa ami meli kana kabikabi kaiwena, nige kaba sibayanaemiu kaiwena.

Paulo ana walo kaiyoni

¹¹ Kaukavao yo duguwao, yagu nuwatu bwaite kanasiga mwa yaba, "Kaiyoni". Wakaiwe na mumugamiu idudulai yo inamwanamwa. Yagu kabiyakaiwe leta bwaite koina kwabenali-kalatan. Nuwamiu kaigeda yo me ami nuwa-daumwali ami miyamiya koina. Kabo Guyau ana mulolo yo ana nuwa-daumwali katemu iyakalapowonli. ¹² Nimamiyao kwayaga-yagili kamikavao kolili yo kwamuloloili kaiwena komiu Yaubada ana tomoyao. ¹³ Tomeliwo meuloili dedeine bwaite koina simulolo kolimiu. ¹⁴ Guyau Yeisu ana katekamkamna, Yaubada Tamala ana mulolo yo Yaluyaluwa Tabuna ana kelabilabin imiyamiya meuloimiу kolimiu.